

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kladóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 6 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzészére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 198. szám.

Nagyvárad.

Péntek, 1914 augusztus 28.

Franciaország bomladozik.

„Kormányválság Párisban“. A német diadalok hatása a politikára. A német sajtó Belgium annektálását követeli.

A mi most történik Franciaországban, az csak szükségszerű következménye az eddigi szabadkőműves kormányok munkájának. Kilopták az országból a hitet, a lelket, most a gerinctelen vár összeroppan. Ez a vallásától megrabolt ország már a béke idején is lefelé haladt a lejtőn. A háború válságát éppen nem bírja ki. Zuhan az őrvénybe, melyet saját elvakult fiai készítettek számára.

A németek diadalai nyomában a franciák — régi szokás szerint — a saját kormányuk ellen fordulnak. Ez a bomlás első biztos jele. A legújabb hírek szerint a francia kormány benyújtotta le-

mondását az elnöknek, aki azt elfogadta.

A bomlás tehát nemcsak a francia hadseregnél, hanem a francia politikában is megindult.

A németek pedig most annál biztosabban haladnak előre. Belgiumban már egészen otthonosan rendezkednek be s a német sajtó kezdi követelni Belgium teljes annektálását.

Ime egy előrevetett kép a jövőből, a mikor Európa új térképét fogják az iskolákban tanítani . . .

Távirataink a következőket jelentik:

A francia kormány lemondott.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) A Havas-ügynökség jelenti Párisból: Viviani miniszterelnök abból a célből, hogy támaszait erősítse, Poincaré elnöknek benyújtotta az egész kabinet lemondását.

Poincaré elnök a lemondást elfogadta és Vivianit biztalmeg az új kabinet alakításával.

Viviani este 11 órakor előterjesztett az elnöknek egy koncentrációs kabinet isztát, amelyben, mint külügyminiszter Delcasse szerepel.

Belgium — német tartomány.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) Berlinből jelentik: Lokalanzeiger követeli, hogy Belgiumot teljes egészében kebelezék be Németországba.

Német huszárbravur.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) Berlinből jelentik: Az itteni lapok jelentést tesznek a német huszárok vakmerő bravurjáról. Ugyanis a német huszárok belovagoltak Charleroi városba.

A német huszárok kedélyesen franciául üdvözölték a lakosokat:

— Bon jour!

A lakosság eleinte angoloknak tartotta őket és bántatlanul hagyta őket átlovagolni a városon. Csak a város végén ismerték föl a német egyenruhát, de akkor már késő volt.

Namur összes erődjeit bevették.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) Berlini jelentések szerint a német hadsereg Namur többi négy erődjét is bevette és így az összes erődöknek a birtokában van.

A német hadsereg bevette Lonygut és Gentet.

Budapest, aug. 26. (Hivatalos.) Berlinből jelentik, hogy a német hadsereg az észak Franciaországban a belga határhoz közel levő Lonygut és a Belgiumban levő Gentet elfoglalta.

Nagy csata Maubeuge előtt.

Berlin, aug. 26. Kopenhágán keresztül jelentik Párisból: A francia belügyminiszter kijelentette az ujságíróknak, hogy szombaton reggel nagy csata kezdődött Namur és Charieroy között s hogy ez a harc három vagy négy napig fog tartani.

A zászlótartó herceg.

Majna-Frankfurt, aug. 26. Magyar Távirati Iroda jelenti: Tegnap a 81. gyalogezred 60 sebesültje ideérkezett. A sebesülések többnyire könnyebb természetűek. A sebesültek elbeszélései szerint az ezred egy magaslat ellen rohamot intézett és e közben Frigyes Károly hesseni herceg a zászlótartó katonának megsebesülése után, kiragadta kezéből a zászlót és azt lobogtatva ezredét győzelemre vezette.

A porosz testőrhadtest előnyomul.

Bécs, aug. 27. Neues Wiener Tagblatt a francia seregek bevallásából megállapítja, hogy a német testőrhadtest bizonyára áttörte már a verduni erődítési övet és a brit expedíciós csapatokat is defenzívára kényszerítette. (Bud. Tud.)

Hivatalos dicséret a honvédségnek.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) Tegnapelőtt este a munkapárti körben báró Hazay honvédelmi miniszter felolvasta a főparancsnokságnak hozzá intézett táviratát, arra az elterjedt hirre vonatkozólag, hogy honvédségünk északon komolyabb vereséget szenvedett volna. Ezzel szemben a főparancsnokság távirata részletesen előadja, hogy honvédségünk bátorságával és vitézségével kitüntette magát és az ellenséget teljesen megverte. A főparancsnokságnak ezen hon-

védtségünkre vonatkozó dicsőítően elismerő értesítése nagy lelkesedést keltett. A pártkörben e hirnek felolvasását percekig tartó lelkes éljenzéssel fogadták.

A krassniki győzelem A győzelem hatása Berlinben és Bécsben.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) A krassniki győzelem Berlinben és Bécsben viharos örömet keltett. A lapok lelkes szavakkal írják a győzelem jelentőségéről.

Hat orosz hadtestet vertek szét seregeink.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) A Pester Lloydnak jelentik Bécsből, hogy utólag kitűnt, hogy az orosz haderő, melyet Krassniknál megvertünk, hat hadtestből állott nem pedig csak négyből. A zsákmányolt hadiszerek, valamint a hadi foglyok száma is nagyobb annál, amint tegnap jelentették. Háromezer fogoly, harminc ágyút, két gépfegyvert és három zászlót már a csata második napján zsákmányoltak és miután a csata még kedden is egész nap tartott és a legnagyobb csapásokat ezen a napon mérték az oroszokra, feltehető, hogy a hadifoglyok száma és a hadizsákmány mennyisége sokkal jelentősebb!

A Krassniki győzelem taktikai értéke.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) Bécsből jelentik: A lapok haditudósítói följegyezték a krassniki győzelem taktikai értékét amely főképpen abban áll, hogy az orosz hadtesteket az osztrák-magyar csapatok fölényes vezetése és erős offenzívája olyan frontból verték ki, amely nem igen engedte meg az erők újból való összegyűjtését.

Hangsúlyozzák főleg az osztrák-magyar és orosz taktikai különbséget, amely abban áll, hogy az osztrák-magyar csapatok főképp számos ponton igyekeznek az ellenséget megtámadni, ellenben az oroszok megmaradnak az elavult lépcsőzetes elrendezésnél.

A haditudósítók egybehangzóan kijelentik, hogy a csapataink magatartása fölötte áll minden dicséretnek és az eredmény annál nagyobb, mert a három napi döntő harc előtt igen nehéz terepen kellett menetelniük.

A németek előnyomulnak.

Budapest, aug. 27. (Hivatalos.) Berlinből jelentik, hogy a keleti harctéren a németek általános előrenyomulásra készülnek.

Agyonlőtt lengyel lövészek.

Lemberg, aug. 27. A Slovo Polskie jelenti: Az oroszok a hágai egyezményvel szemben a lengyel lövészeket nemkombatánsoknak tekintik és Kielecénél öt elfogott lengyel lövészt, mint fölkelőt agyonlőtték.

Orosz hadihajók Burgas előtt.

Bécs, aug. 26. A bukaresti Viitorul augusztus 20 iki kelettel szófiai tudósítójától a következő táviratot közli: Az orosz fekete-

tengeri flottának egy hadosztálya az éjszaka megjelent a bolgár vizeken Burgas városa előtt és fényszóróit a városra irányította. Burgasban borzasztó rémületet okozott az orosz hajók megjelenése. A lakosság még késő éjszaka összepakolt, otthagya lakásait és elmenekült a városból, mert azt hitte, hogy az orosz hajók bombázni fogják Burgast.

Francia katonák Montenegróban.

Berlin, aug. 27. A svéd lapok jelentik Párisból: A szkutarii francia különítmény

parancsot kapott, hogy Cetinjébe menjen és a montenegróiakkal együtt védelmezze Montenegrot.

Kész a török-bolgár megegyezés.

Bécs, aug. 27. Egy jelentés szerint Bulgária és Törökország közt a tárgyalások befejeződtek s a megegyezés véglegesnek tekinthető. Románia csatlakozását várják. A megegyezés a három balkán államnak a szabad cselekvés jogát biztosítja.

Orosz foglyok Magyarországon. Tulzsufolt postavonatok. A főváros lelkesedése.

Az a határtalan lelkesedés, amelyet az egész országban a mozgósítás első napjaiban láttunk, még mindég örvendetesen tapasztalható, az újabb behívásoknál is.

Lapunk egyik munkatársa tegnapelőtt utazott a postavonattal a fővárosba. Mind en számottevő állomáson a nép százával tolongott s zajos ovációkkal kísérte ki az újabb rendeletre bevonult népfölkelőket. Kerezen például dacára az éjfélidőnek, több mint 5000 ember szorongott az állomáson s cigányzenével bucsuztatta a bevonuló népfölkelőket, akiknek egy részét különben tegnap már haza is bocsátották, mint számfelettiakat, olyan óriási volt a szolnoki hadkiegészítő parancsnokságon a jelentkezők száma.

A valóságos népvándorlás dacára, mindenütt óriási a lelkesedés.

A postavonatokat különben, bár 70—80 kocsiból vannak összeállítva, zsufolásig megtölti a közönség s így a kényelemről még beszélni sem lehet. De a közönség zugolódás nélkül szenvedti át a rendkívüli körülmények által létesített állapotot.

A főváros képe.

A mozgósítás nehezebb napjain most már a főváros is keresztül esett. Ez azonban nem azt jelenti, hogy Budapest visszanyerte rendes képét. Nagyon meglátszik a rendkívüli állapot a főváros életén. A közutakon és az állomások felé vezető utcákon minduntalan bevonuló népfölkelők éneklő csoportjával találkozunk.

Az üzleti szellem is nagyon igyekszik kihasználni a háborus időt. Alig van nagyobb üzlet, ahol a kirakatok jó részét nem a háboru színhelyének térképei foglalják el; a legtöbb térkép a hadakozó felek gombostűre erősített kis zászlócskáival van tele tűzdelve. A térképek mellett özönével a karrikatúrákat ábrázoló képes levelezőlapok.

Hogy ezek között igen sok az izléstelen és az együgyű, az elképzelhető. Tulnyomó részben képviselve van ezeken a képeken a — disznó, természetesen Petár király és kedves két csemetéjének: Gyorgye és Sándornak a társaságában.

Különben a karrikatura művészet más-ként is nagy lendületet vett: 2 koronáért nagyobb eredeti színes karrikatura rajzokat is lehet szerezni.

A hazafias lelkesedés már a külső jelekben is erősen megnyilatkozik. Igen sok ház fel van lobogóva. A kirakatok egyi-

kéből sem hiányzik Ő felsége és hű szövetségeseink: Vilmos császár arcképe, különféle aktualis jelmondatokkal.

A kávéházak zászló erdővel, magyar nemzeti, sárga fekete és fekete-fehér-piros draperiákkal vannak díszítve.

A velünk ellenséges viszonyban levő államokra emlékeztető neveket egyszerűen betakarták, vagy eltávolították a cégfeliratokból.

Igy a Mentor kávéház feliratában a „Mentor” szó fölé „Habsburg” feliratu vászon van kifeszítve; a Japán kávéház címéből csak a kávéház látszik. A Párisi Nagyáruház feliratából is csak a Nagyáruház látható. Éppen így van a Berliini udvarral; a Café Boulevard kávéházból is a Boulevard szó el van takarva. Egész Budapeston boykottálnak mindent, ami az oroszra, franciára, vagy angolra emlékeztetne.

Természetesen a kávéházakban másról sem beszélnek, mint a háborúról s valószággal fálják a lapokat és a különkiadásokat, a miket most még hatványozottabb zajjal kínálnak, ami nem csekélység, ha visszaemlékezünk a rikkancsoknak a békés időben is fülsiketítő lármaájára.

Egy bizonyos, hogy annyi katona i szakértő és kávéházi Konrad sehol nincs, mint Budapestén.

A megostromolt állomás.

A lapok egyes utasok beszéde után élénken kiszinezve hosszú hasábkokban megírták, hogy a háboru kitörése után milyen állapotok voltak a párisi, londoni vasutállómasokon; az elutazni akaró idegenek ezrei miként tolongtak, hogy hazautazhassanak.

Ilyen állapotokhoz lehet hasonlítani azt a valóságos rohamot, amelyet naponkint minden vasuti fővonalon indítandó postavonat elfoglalására indít az utazó közönség. Csak az a pánik nem látható sehol, amely a párisi, londoni állomásokon erőt vett a közönségen. Itt legfeljebb az idegesség pótolja a pánikot, amely a végletekbe hajtja az embereket, csak hogy le ne maradjanak a vonatokról.

Képzhető, hogy milyen kényelem van ezeken a tulontul zsufolt, helyesebben megtömött vonatokon. Izzad mindenki a „hazáért”, mert mind odaakar jutni, de mielőbb.

Megesik igen gyakran, hogy már napok óta utazó családok kerülnek a posta vonatra,

A tegnapi vonaton pl. volt egy romániai uri család, aki külföldi fürdőből már hat nap óta jön s még eltart pár napig, míg Bukarestbe ér. És ilyen „távutazók“ igen sokan vannak.

Eleven muszkák.

A háboru előre haladásával mind több és több óhajtott „vendég“ érkezik Magyarországra. Eddig még csak szerb „vendégeink“ voltak, most azonban a magyar bakák és huszárok hősiessége révén szállítják az orosz foglyokat is, amelyeket a mi csapataink a kraszniki csatában kerítettek kézre.

Ez alkalommal, mint már közöltük, több mint 3000 muszkát fogtak el.

Miklós cár volt katonáit Körösmezőn át Magyarországra szállították s Debrecenen keresztül tegnap éppen akkor érkezett a lefegyverezett orosz csapat egy része a Szolnoki vasútállomásra, amikor a postavonat ott tartotta másfél órás pihenőjét.

Amint hire futott az orosz foglyok ott tartózkodásának, a postavonat utasai leugrártak a kupékból s rohantak a muszka foglyok megtekintésére, akik tábori csendőrök szigorú őrzése mellett alacsony osztrák vasuti kocsikban voltak elhelyezve.

Mindenki törtéttelőre, hogy mielőbb eleven muszka katonát lásson, amilyen 1849. óta nem taposta a magyar haza földjét.

Az egyik II. osztályú kocsis erősen le volt függönyözve; ebben egy orosz tábornok tartózkodott, akit szintén most fogott el a víté hadseregünk. Ezen a vonaton 400 orosz fogoly volt.

Egy másik fülkében néhány elfogott orosz tiszt tartózkodott.

A közönség által okozott zajra kidugták fejüket a kupé ablakán az orosz foglyok. Egyik-másik igen megnyerő arcú, szelíd tekintetű, de bizony a többség erősen muszkatípus.

Az egyik altiszt valóságos képmása az atyusnak: II. Miklós orosz cárnak.

Természetesen csak oroszul beszélnek s néhány azonban közülök töri a német nyelvet.

Nem nagyon busulnak, hogy fogságba jutottak, sőt az egyik kereken kijelentette, miszerint örülnek, hogy elfogták őket, mert legalább vége lesz a szenvedéseiknek. Pedig nem egynek az arcán észre lehetett venni, hogy a gondolata ott jár valahol a Néva vidékén vagy Nisninovgorod környékén...

Csakhamar megkezdődött azonban az üzlet, a vásár. Leszakgatták ruhájukról, sapkájukról az orosz sasos fényes rézgombokat s ezeket adták 10—20 fillérért.

Aki csak tehetett, igyekezett egy vagy több gombot emlékül megszerezni. Egyik nagyváradi kereskedő egész tucatot szedett össze tőlük. Mások pedig rubeleket vásároltak a foglyoktól.

A tábori csendőrség végre is megsokallotta a nagy barátkozást s elzárta a közönséget az orosz foglyoktól.

Ruházatuk különben csizma és alig észrevehetően oliv-zöld vászon nadrág és zubbony; ugyanabból a vászonból van a napellenzővel ellátott sapka.

A foglyokat Budapestre, illetve más helyekre internálták.

A katonák családjaiért.

Szükség van a káptalan által felállítandó népkonyhákra.

A hadbavonult katonák hozzátartozóinak támogatását végző vezérő-bizottság és hölgybizottság tegnap délután a városháza közgyűlési termében Rimler Károly polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen jelen voltak többek között Hlatky Endre főispán és Fetser Antal püspök. Az ülésen a polgármester beszámolt az eddigi segélyezésről és megbeszélte a további akciót.

Mindenekelőtt beszámolt az eddigi segélyezésről. Augusztus 25-ig befolyt 32.835 kor. 06 fill. Kézpénz-segélyt adtak 6248 koronát. 5480 liter tejet osztottak szét 1315 kor. 20 fillér értékben. 4455 kiló lisztet 2227 kor. 50 fill. értékben és 6462 kiló burgonyát 405 kor. 72 fillér értékben. Összesen 10.196 kor. 42 fillért osztottak szét s így a város még 22.638 kor. 64 fillérrel rendelkezik. Segélyben 1562 egyén részesült. Pénzsegélyt csak egyszer adtak s a második segélyezésnél, amely augusztus 31-ig tart, csak természetbeni segélyt adtak. Most arra nézve kell határozni, hogy augusztus 31. után milyen módon történik a segélyezés.

Molnár Gézáné és dr. Mihály Lajosné azt panaszolták, hogy a kiosztott liszt nem megfelelő. Rimler Károly polgármester megnyugtatta a bizottságot, hogy igyekezni fog jó minőségű lisztet beszerezni. Dr. Grósz Menyhért orvosi szempontból azt kívánta, hogy ne gyenge táperjú burgonyát, hanem hüvelyes veteményeket, télen pedig rizset osszanak szét. Fehér Dezsőné bejelentette, hogy a népkonyhákat senki sem akarja igénybe venni s leghelyesebb lenne, ha a káptalan pénzzel támogatná a mozgalmat. Dr. Ágoston Péterné pedig azt kifogásolta, hogy a tej kiosztása nehézkes, mert csak egy helyen történik. A polgármester erre kijelentette, hogy a jövőben több helyen is fognak városi tejet adni. Dr. Gyémánt Jenőné azt fejtegette, hogy a népkonyhák kérdését nem szabad elejteni, mert sokan vannak, akik szívesen elfogadják az ebédjegyet. Kérjük fel tehát a káptalant, hogy minél előbb állítsa fel a népkonyhákat. Rimler Károly bejelentette, hogy a káptalan minden intézkedést megtett a népkonyhák felállítására. A népkonyhákra szükség van mert máskülönben két hét alatt elfogy a segélyösszeg.

Fetser Antal püspök indítványára az egybegyűltek köszönetet szavaztak a polgármesternek és munkatársainak a lelkes munkáért, amelyet a segélyezés körül kifejtettek.

Ezután Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy az utóbb behívások következtében ujabban körülbelül 500-an jelentkeztek. Ezeknek személyi adatait szintén a hölgyeknek kell megállapítani.

Szóba került ezután az izr. népkonyha ügye és Diósi Lajosné bejelentette, hogy az izr. népkonyha október 1-én megnyílik és hat hónapon át naponta 25 ingyen jegyet bocsát a város rendelkezésére.

Hlatky Endre főispán: A legnagyobb hálával és köszönettel kell fogadni a népkonyhák ajánlatát. A legnagyobb elismeréssel szól a város társadalmáról, amely

áldozatkészségének fényes tanujelét adta. Módot kell azonban találni arra, hogy azokat is adakozásra bírjuk, akik eddig még nem adakoztak. Megemlékezett a katonai nap sikeréről és köszönetet mondott Személyi Kálmánénak, aki sikerült hangversenyt rendezett. Bejelentette a főispán, hogy legközelebb megalakítja az Augusztus-alapot és megindítja a vasat-aranyért mozgalmat. Végül bejelentette a főispán, hogy nemsokára eljön az ideje, amikor a Vörös Kereszt Egyesület alapja és a segélyalap egyenkint 25—25 ezer koronával fog növekedni, ami megadja az impulzust a további adakozásra.

Végül Hlatky Endre főispán arra buzdította a megjelenteket, hogy fokozottabb mértékben gyűjtsenek és főként azokat szólítsák fel adakozásra, akik a mostani viszonyokban fokozottabb keresethez jutottak.

Medvigy Mihály temetése.

Rendkívül nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt id. Medvigy Mihály ny. kir. ítélő táblai tanácselnök temetése. A nagydiszű ravatal a Szaniszló-utcai gyászháznál volt felállítva, az egész halottas ház a legnagyobb gyászpompával volt ékítve, a kapubejárótól kezdve a gyászterem és az udvar mindenütt a mélyseges és megható gyászt mutatta.

A boldogult remekműű masszív sarcophágban, ezüsttel kivarrt menyezet alatt nyugodott, jóságos arca semmit sem változott, mintha csak aludt volna. A ravatal körül remek délszaki növények és nagy ezüst candelaberek voltak több mint száz gyertyával felállítva, a ravatal mellett éjjel-nappal a Concordia temetkezési vállalat díszőrsége állott.

A temetési szertartást Ditz Sándor nagyváradi és Ujhelyi Andor hajdudorogi szentzéki ülnök, Lelesz György hajdudorogi főtanító és Meskó János megható, gyönyörű szertartással végezték. Az udvaron nagydiszű menyezetes ravatalon nyugodott a koporsó, a gyászoló özvegy és a gyermekek koszuval borítva.

A temetési szertartás végeztével feltették a koporsót a barokstillü fekete üveges díszhintóra, elől a szebnél-szebb koszorukat és szallagokat vivő díszkocsival és óriási résztvevő közönséggel megindult az imponáló gyászmenet az olasz temetőbe, a hol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték az elhunytat.

A temetésen ott voltak: Fetser Antal püspök, Lopusny Gyula, Grócz Béla, Mayer Antal, dr. Vueskies Gyula kanonokok, Erdélyi Kálmán, Miskolczy Ferenc és Hlatky Endre főispánok, Rimler Károly polgármester, Fráter Barna alispán, Keszthelyi Zoltán főjegyző, dr. Walner Ödön főügyész, dr. Fráter Imre, Rednik Gábor képviselő, dr. Szokoly Tamás, dr. Papp Károly, Stark Gyula, Nagy Géza ezredes, Pallay Lajos, Korn Lajos, Butyka Lajos, Várady Ignác, Materny Imre, Gerő Ármin, Lukács Ödön, Hofbauer Pál, Fényes Manó, Frankó Endre, Pajor Kálmán, Beleznay Antal, Millye Gyula, Darvassy Lajos, az összes tábla bírák, kir. törvényszék és járásbíró-ságok, kir. ügyészség, dr. Baróthy Pál, dr. Memetrovits Elek, dr. Imrik Péter, dr. Krü-

ger Aladár, dr Bozóky Alajos, dr Imrik Gusztáv, Imrik S. Zoltán, dr Gyöngyössy István, dr Popovics Miklós és még számosan s város előkelőségei közül.

A koszorúk feliratai a következők voltak: Szeretett jó Miskámnak — Bánatos felesége. Miska apának — Margit, Gábor és a kis Gábor. Forrón szeretett jó apáknak hálás szívvél — Miska, Gizi, Miska. Forrón szeretett édes jó apáknak hálás szívvél — Feri, Irén. Szeretett jó apáknak — Manyi, Endre és gyermekei. Hálásan szerető fia — Pista. Hálás szívvél — özv. Palugáné és Kolthay Cornél családjával. Őszinte részvéttel — Pallay Lajos és családja. Utolsó üdvözlétül — Molnár Géza és neje. Kedves Miska bácsinak — Sándor és Matild. Utolsó üdvözlétül — Bóc Géza és családja. Utolsó üdvözlétül — a nagyváradi kir. ítélőtábla és kir. főügyészség. A Pajor család — igaz szeretete jeléül. A legjobb barátoknak — özv. Velyáczky Gyuláné. Őszinte fájdalommal — Geleta Géza és családja. Igaz részvéttel — kir. ügyészség. Tisztelet és barátság jeléül — Harmaty Károly és felesége. Kedves jó sógorunknak — Mariska és Gyula. Szeretett jó Miska bácsinak — Tamás, Anna, Klárka. Szeretett jó Miska bácsinak — Annus, Aladár. Szeretett bátyáknak — János és Emma. Utolsó üdvözlétül — Millye Gyula és családja.

A rendkívüli nagydíszű temetést díszretre és elismerésre méltó szorgalommal és pontossággal Veszlovits Adolf és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

..HIREK..

ÁGYUDÖRGÉS

és puskaropogás közepette tanultuk meg Rulikovszky Kázmér nevét. Akkor a magyarok szabadságának születését vártuk véres hajnolokon és emelt fővel, boldogan fogtunk kezét a segítségünkre siető lengyel hősökkel. Akkor meghatottan ejtettük ki Kossuth-dalos szánkón a Bem, a Rulikovszky neveket, mert tudtuk, hogy velünk éreznek, velünk vergődnek ők is, akik az ezerszer rosszabb orosz iga alatt nyögtek.

Elmult azóta sok könnyhullató ősz és mi reánk egyre dusabb kérében süttött a felszabadulás napja. De oda át, a Rulikovszkyak hazájában csak a beletörődés, a várás és a titokban folytatott lázas előkészítő munkák köthették le az energiákat. Dolgoztak, gyűjtöttek és vártak.

Várták azokat, akikkel hatvanhat évvel ezelőtt kezét szoritottak a Kárpátokon innen. Az a kézzorítás szerződés volt, együtt minden poklokon keresztül. És mi megyünk! Lábaik alatt dübörög a föld és a szabadság indulójának forró ütemeit dobogja.

Rulikovszky Kázmér, Nagyvárad lengyelhőse, Magyarország szabadságának ideális mártirja, ünnepeljük halálod évfordulóját! Mi, akikért elvesztél, megyünk hazád elnyomói ellen és diadalittasan ütjük le a muszka sást arról a helyről, ahová Te a fehér sást álmodtat. Nagy szeretettel a szívünkben megyünk hozzátok mint ahogy ti jöttetek mi hozzánk.

Mártir halálod hatvanötödik évfordulóját úgy ünnepeljük meg, ahogy még nem ünnepelte meg még egyetlen nemzet sem hőseinek emlékét! Visszaadjuk hazád szabadságát!

Ma reggel 9 órakor a Szent László templomban Rulikovszky Kázmér a ma 65 éve Nagyváradon kivégzett lengyel szabadsághős lelki üdvéért requiem lesz.

Rulikovszky Kázmér dzsidás kapitány volt a Magyarországra betört orosz hadseregben. Mint lengyel, nem kívánt harcolni a magyarok ellen; a legelső alkalommal átjött Görgey seregébe. Világosnál ő is foglyul esett, de őt nem szolgáltatták ki az oroszok az osztrákoknak, hanem Nagyváradra hozták, itt a hadbíróóság halálra ítélte s 1849. augusztus 28-án főbelőtték. Sirja az abszolútizmus idején jeltelenül állott, de a kegyelet virágokkal őrizte meg akkor is emlékét. Később a mai szép síremléket emelték hamvai fölé s azóta kivégzése évfordulóján minden évben gyászmisét mondanak érte a Szent László templomban; talán soha még eddig nem imádkoztak lelkéért oly buzgón és oly sokan, mint ma.

* **Gróf Széchenyi Miklós újabb adománya a Vörös-Keresztnek.** Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök a Vörös-Kereszt Egyesület országos alelnöke Budapestre utazott, hogy a Vörös-Kereszt Egyesület ügyeiben eljárjon. Vasárnap óta sorra látogatta a kórházakat, az összes sebésültekhez volt nyájas szava, vigasztalása. A megyéspüspök látogatása alkalmából újabb 6000 koronát adományozott az Országos Vörös-Kereszt Egyesületnek, melynek céljaira már itt Váradon is 4000 koronát adott a helyi fióknak.

* **P. Jámbor László jezsuita Szent Ágostonról.** Az Orsolya-zárdának nagy ünnepe van ma: Szent Ágoston hippói püspöknek, a nagy egyháztudósnak névünnepe. Szent Ágoston alkotta meg azokat a zárdai rendszabályokat, melyek úgy a férfi szerzetesrendek zárdai életét szabályozzák, mint a női szerzetesrendekét. Ezek a tulajdonképeni apácák, mivel szerzetesi fogadalmuk egész életre szól. A nagy rendalapító névünnepe alkalmából ma ünnepi nagymise lesz a Szent Orsolya-zárda templomában dél-éltől fél 10 órakor. Az ünnepi szentbeszédet P. Jámbor László Jézustársasági atya, a kiváló szónok fogja megtartani, aki jelenleg szentgyakorlatot tart a zárdában.

* **Élet a Katholikus Körben.** A mozgósítás alatt a Katholikus Kör helyiségeinek egy részét a katonaság vette igénybe; ennek következtében a Körben a társas élet bizonyos nehézségekbe ütközött. Most ez a nehézség megszűnt, az eddig elfoglalva volt helyiségeket kitisztogatták, ismét berendezték, úgy a *Kör helyisége és vendéglője ismét rendelkezésre áll.* Pár nap óta a régi mederben folyik ismét a Katholikus Körben az élet.

* **Vörös-Kereszt-kórház a papnevelő-intézetben.** Nagyváradnak egyetlen Vörös-Kereszt-kórháza a lat. szert. papnevelő-intézetben van, melynek első emeleti helyiségei a kórház céljaira vannak átalakítva. A betegek részére 26 ágy áll rendelkezésre. Tegnap megtekintették a papnevelő-intézetnek kórházzá átalakított helyiségeit Miskolczy Ferencné, Des Echerolles-Kruspér Sándorné, Csanády Frigyesné és Fetser

Antal fsz. püspök. Dr Vucskics Gyula intézeti rector kalauzolta az előkelő társaságot az intézetben. Megtekintettek mindent s legnagyobb meglepedésüket nyilvánították a tapasztalt rend felett. Az intézet teljesen felkészülve várja a betegeket.

* **Harminc nap mulva kezdődnek az állami segélyezések.** Mióta nyilvánosságra jutott, hogy az állam fogja segélyezni a hadba vonult katonák családtagjait. Németh István pénzügyigazgató valóságos ostromnak van kitéve. Örökösen zaklatják, hogy mikor osztják már ki a segélyeket. Tegnap ebben a dologban átiratot intézett a pénzügyigazgató az alispánhoz. A pénzügyigazgató tudatja az alispánnal, hogy oly óriási a segélyezendők száma, hogy azok összeírása, a segélyek utalványozása az itthon maradt tisztviselők minden igyekezete mellett is legjobb esetben csak 30 nap mulva nyerhet befejezést. Addig a segélyeket a hatóságok a társadalom általa összeadott pénzekből és államsegélyekből foganatosítsák. A jövő hónap végén azonban már minden segélyezendő megkapja a maga pénzét.

* **A Kath. Kör választmányi ülése.** A Katholikus Kör választmánya ma este 6 órakor ülést tart.

* **Csanády Frigyesné a beteg katonákért.** Csanády Frigyesné altábornagyné férjének most már üresen hagyott irodahelyiségeit a Vörös-Kereszt-Egyesületnek ajánlotta fel kórház céljaira. Ezekben a helyiségekben 6 beteg katona részére fognak kórházat berendezni.

* **Ülések a vármegyén.** Bihar-vármegye törvényhatósága a jövő hónapban tartja meg ez évi őszi közgyűlését. A gyűlés tárgyainak előkészítését már e hó 31-én megkezdik. 31-én a harmadik szakosztály tart ülést, melyen a számadásokat, költségvetéseket fogják tárgyalni. A szakosztályra vonatkozó meghívókat most küldte szét a szakosztály elnöke.

* **Az állami kárpótlást nem szabad lefoglalni.** A belügyminiszter tegnap rendeletileg tudatta az alispánnal, hogy a katonai célokra beadott tárgyakért fizetendő kárpótlásokat nem szabad lefoglalni. Az esetleg eddig már lefoglalt pénzeket azonnal fel kell oldani. Minden tárgyért a teljes kárpótlást fogják megkapni a polgárok.

* **Rejtélyes revolver lövés.** Tegnap reggel 9 órakor a Stern palotában rejtélyes szerencsétlenség történt. Egy Leskai Róza nevű cselédleányt valaki torkon lőtte. A mentők a biharmegyei köz-kórházba szállították a súlyosan sérült leányt, aki a kihallgatásakor nem tudott semmi felvilágosítást adni a felől, hogy ki volt a merénylő. A rendőrség megindította a nyomozást. Leskai Róza állapota súlyos, de nem veszélyes.

* **A hadbavonultak ügyeinek intézésére létesített országos szervezet helyi bizottsága.** Hlatky Endre főispán elnökle alatt Adorján Emil dr, Adorján Ármán dr, Boros János dr, Békefi Gyula dr, Demetrovits Elek dr, Eleméry Ferenc, Flegmann Ármán, Géher Lambert dr, Grósz Imre dr, György Ernő dr, Hiemesch Frigyes, Hofbauer Pál, Imrik S. Zoltán, Incze

Lipót, Köblös Ferenc, Kecskeméti Lipót, Kiss Dávid, Lázár Aurél dr, Lukács Ödön, Medvigy Gábor dr, Moskovits József dr, Némethy Ferenc dr, Popper Ákos, ifj. Popper József dr, Rezső Mór dr, Sulyok István, dr Thury Kálmán, dr Tury László, Várna Ferenc, dr Weisz Lajos és dr Zilahy Gusztáv tagokból megalakult s dr Thury László főügyész ügyvezetése alatt már megkezdte működését. A bizottság a hadbavonultak, illetve hozzátartozóinak ügyeiben nemcsak tanácsos, utbaigazítással fog szolgálni a hozzá fordulónak, hanem, amennyiben lehetséges, közvetlen eljárással és beavatkozással az ügyek kedvező elintézését is igyekszik keresztülvinni, hogy bármilyen ügyesbajos dolgaikban forduljanak bizalommal a bizottság irodájához (Városháza I. emelet 29. sz. főügyési hivatal) ahol kérelmüket, panaszaikat d. e. 9-től 12-ig s délután 3-tól 5-óráig bármely nap felveszik s díjtalanul, lelkiismeretesen igyekeznek kedvezően és eredményesen elintéztetni.

* **Leégett szénakazal.** Tegnap délután a Szőlőtelep-utca háttámaszán levő szénás kertben kigyuladt egy kazal széna. A kivonult tűzoltók gyorsan lokalizálták a veszedelmet és mindössze 4 szekérnyi széna égett el. A kár jelentéktelen.

* **Nem szabad a katonáknak szeszes italt adni.** Tegnap a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amelyben megtiltja a közönségnek azt, hogy az átvonuló katonáknak szeszes italt adjon.

* **A hadbavonultak elhagyottjainak.** Újabb adományok: Dr Schütz Albert 50, Láng Izabella, Rosenfeld Erzsé, Grünberg Ilona, Sauberer Ilona és Rosenfeld Klári az általuk rendezett műkedvelő előadás jövedelme címén 3-10, Havas Mórné 25, A Krassniki győzelem alkalmából dr Grósz Melyheri adománya 50, Kelen Béla gyűjtése: Kelen Béla 10, Barta Sándor 5, Barta Mancika 5, Löbl Rezső 5, dr Goldberger Miksa 6, Schüch János 5, Pirovich József 10, Csanda Endre 1, Biharmegyei pénzügyi tisztviselők szövetsége Nagyváradon 50, összesen 97 korona, Freund Rózsi gyűjtése: Freund Blanka 1, Vajna Rózsi 1, Korn Margit 2, Fábri Albert 1, Klein Edéné 1, Grünstein Sámuelné 1, N. N. —40, N. N. —40, L. L. —50, Eizenberger Helénke 1, N. N. 1, N. N. 1, N. N. —40, Modis főhadnagy 4, Grünfeld Béni 1, Szedlák Alfrédné 1, Váradiné 1, N. N. —40, Z. M. —40, G. Gy. —50, N. N. 2, N. N. —40, Grün Sámuel —40, Weisz Nándor —40, N. N. —10, N. N. —10, összesen 23-80, Friedländer Giza gyűjtése: N. N. —10, N. N. —20, N. N. 1-30, V. V. 1, N. N. —10, N. N. —6, N. N. —10, N. N. 2-20, Takács Etelka —20, Kárász Mihály —10, Sulyok Mihály —10, Mackó Margit —10, Egy boldog katonára —10, Egy boldog tűzér —20, N. N. —10, N. N. —10, N. N. —10, Nickl M. 1, N. N. —4, Grün Mórné —40, Glückmann A. —10, Glückmann Edith —10, Torgel N.-né —10, Pogány Jánosné —20, Glüch Henrik —30, Roth János —10, Mendel Jakabné —20, Bechtold Edéné —20, Lobermájer Gyula —20, N. N. —10, N. N. —2, Pál Lajos —10, özv. Varga Andrásné —20, N. N. —20, N. N. —10, Gonda Mici —2, N. N. —4, N. N. —14, Braun Zsiga —20, összesen 8-20, Gyuricza Margit, Kardos Kálmán —50, Sréder Károly —20, Kakóc Gyula —20, Plander S. —40, özv. Tóth Józsefné —50, Pártl Mariska —40, Török Károlyné —50, Kuremann Ernő —10, Berke Péter —30, Kőszeghy Emma —20, Tóth Józsefné —20, Szabó Miklós —20, Szücs Sándor —20, Teleki József —20, Nehéz K. 20 f. Morgos Józsefné —20, Lénárt Andrásné —40, Komoróczy Jánosné —20, Szabó Sán-

dorné —20, Lendvai Karola —20, Papp János —40, Molnár József —20, Kalmár Albert —20, Szakács István —20, Gotteni Gyula —20, Szilágyi Endre —20, Kiss Péter —20, Nemes Sándor —20, Kiss Istvánné 2, Oláh Lajos —50, özv. Halász Istvánné 1, Lendvai Alojzia —20, Baás Janika —20, Gyuricza Antal 1, Gyuricza Antalné 1, Gyuricza Margitka 1, összesen 14 kor. 10 fillér. Rein Rózsi és Sanyi Gyűjtése: N. N. 2, N. N. —40, N. N. —50, N. N. —50, N. N. —40, N. N. 2, Schwartz Adolf 1, Thál Janka 2, N. N. —40, N. N. —50, N. N. —40, N. N. —50, Kerezag Mariska 1, N. N. —40, Lőrincz Albertné —50, Stolczer Emil —20, N. N. —20, összesen 15 korona 40 fillér.

* **Aszódy Kossuth-utca, Aszódy Rákóczi-ut.** Francia, angol és orosz cukorkákat úgy a kossuth-utcai főüzletéből mint a Rákóczi-utcai Csokoládé Király fiók üzletéből bojkott alá vettem, helyébe Hildebrand Vilmos német császár udvari cukorka szállítójától Berlinből megkaptam a kizárólagos egyedárusítást. Mihelyt a szállítás megkezdődik a közönség élvezheti a valódi finom Hildebrand cukorkákat azonkívül Heller Fürth Kugler Gerbeand valamint az összes Osztrák-Magyar és Németországi gyártmányokat. A kávéfogyasztó közönséget figyelmeztetem, hogy 8 féle zamatu pörkölt kávéim úgy izre mint zamatra utánozhatatlan. Rákóczi-utai új kávéüzletemben és Kossuth-utcai főüzletemben motorüzemű kávépörkölés. Üzletemben teák, konyak, likőrök, szalámi, dzsemek, finom csemege szőlő postai küldemények, kakaó szardíniák. Kotányi édes paprika, fehér cukor nagybani árak mellett számíttatnak. A vásárló közönség szeptember elseji vásárlásánál meggyőződhetik. Katonáság, rendőrség és postai és az összes hivatalnokok előnyában részesülnek. Vigyázat! Aszódy cég úgy árban mint áruban a legelőnyösebb.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, amelyek nem esnek a moratorium intézkedése alá, takarékbetétkönyveikére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák: d. e. 9-től 12-ig.

x **A legújabb párisi kalap-ujdoságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű Rádium Bohémi Japán Roma hegedű hur különlegességeimről. Gramofon lemez ujdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környe, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsóan SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

SZÍNHÁZ

...
En vagyok a néni. Legközelebbi előadását szombaton este tartja a színtársulat, amelynek az utóbbi időben különösen oly kitűnően bevált vigjáték ensembléja egy csupa derüvel, kacagtató jelenetekkel teli pompás bohózatot elevenít fel. Szombaton este az: „En vagyok a néni” című bohózat kerül színre, amely annak idején a Chaffée néni cím alatt aratott sikert és hódította meg a közönséget s ezidő szerint is méltán tarthat igényt a publikum érdeklődésére.

Vasárnapi előadások. E hét vasárnapján is két előadás lesz a színházban. Délután a „Próbaházasság” kerül színre, este pedig a „Lotti ezredeseit” adják. Ez a kitűnő operette, amelynek úgy zenéje, mint pompás jelenetei valóban ragyogóak. A mulatságos operettében a társulat egész operette személyzete részt vesz.

Legújabb táviratok.

Zátonyra futott egy német cirkáló.

Berlin, aug. 27. A Wolff ügynökség jelenti Magdeburg nevű kis cirkáló a finn öbölben ködben zátonyra jutott. Más hajók segítségnyújtása a sűrű ködben lehetetlen volt. Mivel a hajót nem sikerült a zátonyról megszabadítani és számos orosz hadihajó támadást intézett ellene, légberöpítették. A hajó dicsőséggel sülyedt el. Egy német torpedónaszád az ellenség tüzelése közben a legénység legnagyobb részét megmentette.

Mária Terézia-rend Vilmos császárnak és Moltkének.

Bécs, aug. 27. (Miniszterelgökség sajtóosztálya.) A Korr Bureau jelenti: Öfelsége gyönyörű sürgönyt intézett a német császárhoz, amelyben tudomására hozza, hogy neki a Mária Terézia-rend nagykeresztjét adományozza. Moltke német vezérkari főnök a Mária Terézia-rend tisztii keresztjét kapta.

Belgrád ostroma.

Zimony, aug. 27. A Sudslav Correspondenznek jelentik: Az utóbbi napokban újból heves tüzérharc volt Belgrád ellen. E tüzérharcok óta csak egyes lövéseket tesznek a szerbek hadállásaink ellen.

A Száva hidjának szerbek által való felrobbantása nem sikerült.

Aviatikusaink teljesen kikémelették a szerb hadállásokat. Kikutatták, hogy a belgrádi villamos telep és a vízművek elpusztultak.

Hadüzenetünk Belgiumnak.

Bécs, aug. 27. (Magyar Távirati Iroda jelentése.) Belgiumi követünk jelentést tett a külügyminiszternek, hogy mióta Belgium Németországgal hadi állapotban van az osztrák-magyar allatvalók ott rossz bánásmódban részesülnek.

Magyarország-Ausztria erre megüzenté Belgiumnak a háborút.

A követek megkapták utlevelüket.

Rémület Párisban.

Bécs, aug. 27. A Magy. Táv. Iroda jelenti: A párisi Louvreben három hét óta Zeppelin léghajók bombáitól félve a műkinceseket vasládákba, a Milói Vénuszt pedig erős páncél kamarába zárták. A felső emeleteket kórházzá alakították és hatalmas Vöröskeresztes lobogókat tűztek ki rá.

IRODALOM

Az Uj Idők aug. 23-iki száma egész sereg, a háborúra vonatkozó aktuális képet közöl; megkapó a címkép, a melyen egy 48-as öreg honvéd kezét szorít egy, a háboruba induló fiatal honvéddel. *Malonyai Dezső* folytatja A virtus című regényét. Elbeszéléseket és cikkeket irtak *Krudy Gyula*, *Szabó Ödön*, érdekes a *Hollandiáról* szóló cikk. Az idegen írók közül *Max Kreut* ismereteli külön cikkben s folytatja a füzet *Henry Marland* regényét. Verset irtak *Sas Ede*, *Emőd Tamás*. Az Uj Idők előfizetési ára egy évre 20 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

TANÜGY

Az iskolai év kezdete a főreáliskolában. A helybeli főreáliskolában a javító vizsgálatok augusztus 29-én és 31-én reggel 8 órakor lesznek; augusztus 31-én megtartatnak a felvételi vizsgálatok is. A beiratások szept. 1-7. napjain lesznek; akik esetleg valamely akadály miatt szept. 7-ig nem tudnának beiratkozni, azok a késedelem megokolásával legkésőbb szept. 15-ig iratkozhatnak be. — Az I. osztályba iratkozó tanulók kötelesek a következő okmányokat felmutatni: születési bizonyítványt, a IV-ik elemi iskola elvégzéséről szóló bizonyítványt és himlőoltási bizonyítványt. A többi osztályba a tanulók a múlt tanévi bizonyítvány alapján vétetnek fel. A beiratásnál a tanuló személyesen szülője vagy gyámja kíséretében tartozik megjelenni. A felvételnél fizetendő díjak összege 15 kor. Alulírott igazgatóság figyelmezteti a t. szülőket, hogy a tanítás megzavarása következtében szükségessé váló kedvezmények (pl. a tanév teljes beszámítása, vizsgálatra való bocsátás, ösztöndíj stb.) később csak oly növendékek részére engedélyezhetők, akik a rendes — azaz a fentjelzett időn belül — beiratkoznak.

Hogy a rendszeres tanítás mely napon és mely helyiségekben fog kezdődni, az külön közhírré fog tétetni. Az áll. főreáliskola igazgatósága.

Javító vizsgálatok és beiratás a községi polgári fiúiskolában. Szeptember 1-én délelőtt a rendes tanulók javító vizsgálatát, szeptember 1-én délután a magántanulók javító vizsgálatát. Szeptember 2-án délelőtt felvételi és tanterv-különbözeti vizsgálat. Szeptember 3-án délelőtt 8-11-ig és délután 2-4-ig első osztály, szeptember 4-én délelőtt és délután a második osztály, szeptember 5-én délelőtt és délután a harmadik, szeptember 7-én délelőtt és délután a negyedik osztály tanulói iratkozhatnak. Nagyvárad, 1914. aug. 27-én. Feliczides Lajos igazgató.

Beiratások az egyetemen. A Kolozsvári Tudomány egyetemen az 1914-15-ös tanévben a beiratkozások szeptember 1-én kezdődnek és bezárólag szeptember 30-ig tartanak. Az egyetemen az előadások október hó 5-én kezdődnek. Az alap és államvizsgálatokra, valamint a szigorlatokra a rendes időben lehet jelentkezni.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

S. A. Bihardobrosd. Azóta már megjelent a hirdetés lapunk e hó 25-iki számában. A tanítóképző I. évfolyamára szept. 5-én, a II-IV évfolyamra szept. 6-án és 7-én lesz a beiratás.

Csak a gimnázium és a jogakadémia van lefoglalva, a többi nem, s így minden iskola megnyílik rendes időben ezek kivételével. Ezekre nézve még nincs intézkedés.

Sebesült nincs.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 50.

— És Dormond Jánossal mi lett?

— Itt esett el a vár védelmében a kereszt jele alatt, később egyik fia, Dormond Simon, felvette a Blankhurst nevet és e név alatt kapta vissza Asford várát minden uradalmával együtt.

— Mint katolikus?

— Nem, — mint anglikán, halálos ágyán azonban viszatért az ősi hithez.

Az asszonyt nem érdekelte Dormond János és Simon története, az sem érdekelte, hogy Newmau biboros anglikán tudósból miért és hogyan lett katolikus, férjét le akarta rázni magáról, hogy egyedül maradhasson kizárólag gondolataival gyötrelmeivel.

— Édes Egon, — kérlelte férjét, — hagyj magamra, engedd hogy egyedül imádkozhassam, gyónásra készülök.

A férj illedelmesen hajtotta meg magát.

— Az más, Magdolna! — mondotta és eltávozott.

Az asszonynak arra a gondolatra, hogy gyónni akart, leküzdhetetlen vágya keletkezett, hogy valakinek vallomást tegyen.

Kinek?

Férjének nem, hisz ez halála volna. Ha megtudná, hogy az ő neje a fia iránt érez földi szerelmet, képes volna megölni magát azért, hogy jót akart és a jó akarat feltámadt ellene.

Fiának?

Ezt tiltja szemérme, ami bűnbánata után viszatért.

Leányának?

Kétségbe ejtené Ellát, ha bűnös viszonyra kellene következtetnie.

Az asszony csupa tűz, reménytelenül kétségbeesetten szeret, meg kell halnia.

Igen, nincs más menekvés!

Mielőtt azonban erre elkészülne, elmegy az ashfordi zárda gvardiánjához, megvall neki mindent, a szent élet hírében álló szerzetes utat mutat az örökkévalóság felé.

Rendeletére a kocsis befogott és a nem messze levő városba, Ashfordba hajtattott, ahol páter Bonaventurát kereste fel.

Az ősz haju és rengő ősz szakállu szerzetes tiszteletteljesen fogadta lord Blankhurst Egon nejét.

— Myladi! — mondotta az ősz főpap, a gyónásra nem ez az idő való alkonyat van. — Szent atyám! válaszolta az asszony, — nem gyónni, nem feloldozást kéni jöttem én, az én utam, balvégzet mérges növényeivel van beszórva.

Az ősz főpap mély tűzü szemeivel átvizsgálta az asszony bensejét úgy, minha a véteke látta.

— Beszélj, leányom! — szölt a gvardián, gondosan bereteszelve az ajtót, — itt nem hall meg senki! és az asszony számára egy deszkakülönszékot mutatott.

Magdolna elmondott mindent, nem szépitett szemmit, nem hallgatott el semmit, könnyei bőven omlottak, hangját néha-néha eleszkülő zokogás szakította meg, — elmondta gyermekkorát, bűnös életét, megtérését, megkereszteltetését.

A szoba keleti oldalán, a falon fészület, alatta imázsámoly, itt szokott a főpap imádkozni a nap minden órájában, este Ave Mária után és reggel Ave Mária előtt.

Mikor az asszony elnémult, ide tért és fejét az üdvözítő lábaihoz hajtva, letérdelt és imába merült az ősz szerzetes.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Szent István-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.

5211—1914. sz. eln.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminister ur 2726/R. E. S. sz. leirata folytán közlöm tudomás és mihez tartás végett a város közönségével a következőket:

A hadügyminister ur automobil forgalom ellenőrzése tárgyában a katonai parancsnokságokhoz a következő rendeletet intézte:

Mint hogy a kiadott intézkedések dacára a pénzszállító és gyanus autókról elterjedt riasztó és valótlán hírek következtében a katonai automobil forgalom teljesen akadályozva van, ennél fogva a következőket kell szem előtt tartani:

1. A gyanus automobiloakra vonatkozó híreknek általánosan való közreadása tilos, ily híreket csakis a legközelebbi katonai vagy polgári hatóságokkal szabad közölni csakis akkor, ha a hír már megerősítést nyert.

2. Katonai automobiloikat csakis katonai őrségek őrszemek, vagy hatósági közegek tartóztathatnak fel, míg magánégyének erre semmi szín alatt sem jogosítottak.

3. A rendszeresített katonai autó járatokat egyedül az e tárgyban kiadott rendeletben meállapított helyeken szabad feltartóztatni.

4. Az 1. pont alatt foglaltak a régi járművekre is vonatkoznak.

Végül még megj gyzem, hogy azon gyakori esetekre való tekintettel, hogy egyes gépkocsik csak azért nem álltak meg, mert vezetőjük nem hallotta meg a katonai őrszem felhívását, aminek a következménye fegyverhasználat volt, a katonai parancsnokságok utasítottak, hogy azon őrszemek, melyek az autó forgalom ellenőrzését teljesítik, egyszerű — leg helyesebben — fehér zászlóval és kézi lámpával látassanak el. Ha valamelyik autó feltartóztatandó lenne, úgy nappal a zászlót, éjjel pedig a kézi lámpát többször körben meg kell forgatni és azonkívül az autóban ülőket szóval is megállásra fölhívni. Az őrszemnek eközben oly helyen kell állani, honnan az autóról őt megláthatják.

Nagyvárad, 1914. aug. hó 21.

Rimler Károly

polgármester.

5329—1914 eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminister ur 2769/1914 sz. leirata értelmében tudomására jutott, hogy a hadi célokra szükségelt lovak átvételére kiküldött katonai közeg nem mindenütt rendelkezett hivatalos pecséttel, amellyel az átvételi elismervényeket elláthatna volna és hogy a kir. adóhivatalok a pecséttel el nem látott ilyen elismervényeket nem ismerik és nem fogadják el érvényesnek. Nehogy ezáltal még inkább fokoztassék a ló tulajdonosoknak az efféle elismervények értéke iránt eddig is sajnálatosan tapasztalt bizalmatlansága, intézkedés történt az iránt, hogy jövőre az átvétellel megbízott katonai közegek a szükséges hivatalos pecséttel elláttassanak.

Mint hogy azonban ezt a hiányt a már kiállított elismervényeken is pótolni kell, részint a ló árutalvány birtokosainak megnyugtására, részint a polgárság igen fontos anyagi érdekének megvédése céljából közlöm, hogy amennyiben a város lakossai közt találkoznának olyanok, akik katonai pecséttel el nem látott elismervényeknek volnának birtokában, ezeket az elismervényeket saját hivatalos pecséttemmel fogom ellátni.

A kir. adóhivatalok egyidejűleg utasítottak, hogy pecséttemmel ellátott ilyen elismervényeket akadálytalanul fogadják el érvényeseknek.

Ezuttal újra figyelmeztetem a város közönségét, hogy az elismervények értékét a kincstár postatakarékpénztár utján kizárólag annak fogja kifizettetni, akitől a lovat megvették, hogy tehát elismervényeket nem lehet másra átruházni, mert ilyen esetben a kir. adóhivatal az esedékes összeget bírói letétbe fogja helyezni.

Nagyvárad, 1914. aug. 24-én.

Rimler Károly

polgármester.